

לרפואת רחמים בן אסתר, לרפואת רחל ציון בת אודיה, לעילוי נשמת לאה מרים בת נחמיה ע"ה

פרשת במדבר

- **עניני הפרשה: מנין השבטים • סדר השבטים בזמן החניה והמסעות • מנין שבט לוי • עבודות הלויים במשכן • פדיון בכורי ישראל**

ומנין בני שבטו היה **32,200**. נשיא שבט בנימין היה אֲבִידֶן בֶּן גִּדְעֹנִי, ומנין בני שבטו היה **35,400**. נשיא שבט דן היה אֲחִיעֶזֶר בֶּן עֲמִישֶׁדִי, ומנין בני שבטו היה **62,700**. נשיא שבט אשר היה פִּגְעִיאל בֶּן עֶכְרָן, ומנין בני שבטו היה **41,500**. נשיא שבט גד היה אֶלְיָסָף בֶּן דָּעוּאֵל, ומנין בני שבטו היה **45,650**. נשיא שבט נפתלי היה אֲחִירָע בֶּן עֵינָן, ומנין בני שבטו היה **53,400**. מנין כל הפקודים של כל השבטים [מלבד שבט לוי] היה **603,550**.

- **סדר השבטים בזמן החניה והמסעות:** ציוה ה' שתהיה חנייתם של ישראל במדבר באופן שאהל מועד ושבט לוי יהיו באמצע, וסביבו יחנו כל ישראל, שלשה שבטים בכל צד, לכל שבט היה דגל שצבעו כצבע אבן החושן של אותו שבט, ומתוך שלשת השבטים שבכל צד היה שבט אחד עיקרי שאליו התייחסו שני השבטים האחרים שבאותו צד: א. בצד מזרח היה דגל מחנה יהודה, ועמו יששכר וזבולון. ב. בצד דרום היה דגל

- **מנין השבטים:** בשנה השניה לצאת בני ישראל ממצרים ציוה ה' את משה למנות, יחד עם אהרן ועם נשיאי השבטים, את כל ישראל - מלבד שבט לוי - מבני עשרים שנה ומעלה. ואף שכבר נמנו כשיצאו ממצרים, ולאחר חטא העגל, כשבא ה' להשרות את שכינתו בתוכם, כשהסתיימה בניית המשכן, חזר ומנה אותם, מתוך חיבתם לפניו. יחוסם לשבטים היה לפי שבט האב, ולא לפי שבט האם.

נשיא שבט ראובן היה אֶלִיצֹר בֶּן שְׂדִיאוֹר, ומנין בני שבטו היה **46,500**. נשיא שבט שמעון היה שְׁלִמְיָאֵל בֶּן צוּרִישֶׁדִי, ומנין בני שבטו היה **59,300**. נשיא שבט יהודה היה נַחֲשֹׁן בֶּן עֲמִינָדָב, ומנין בני שבטו היה **74,600**. נשיא שבט יששכר היה נִתְנָאֵל בֶּן צוּעָר, ומנין בני שבטו היה **54,400**. נשיא שבט זבולון היה אֶלִיָּאֵב בֶּן חֵלֹן, ומנין בני שבטו היה **57,400**. נשיא שבט אפרים היה אֶלִישָׁמֶע בֶּן עֲמִיהוּד, ומנין בני שבטו היה **40,500**. נשיא שבט מנשה היה גְּמִלְיָאֵל בֶּן פִּדְהָצוֹר,

מחנה **ראובן**, ועמו שמעון וגד. ג. בצד **מערב** היה דגל מחנה **אפרים**, ועמו מנשה ובנימין. ד. בצד **צפון** היה דגל מחנה **דן**, ועמו אשר ונפתלי.

כאשר היו נוסעים, היו נוסעים באותו סדר שהיתה חנייתם, אהל מועד והלוויים באמצע, וכל השבטים מקיפים אותם בסדר שהתבאר.

• **מנין שבט לוי:** לאחר שנמנו כל השבטים, ציוה ה' את משה למנות את שבט לוי, המכונה 'לגיון של מלך', בפני עצמו, ומנין זה היה מבני חודש ומעלה. בני לוי היו גרשון, קהת ומררי, וכך היו משפחותיהם ומנינם: א. בני **גרשון** היו לבני ושמעי, נשיאם היה **אֶלִּיָּסָף בֶּן לֵאלִי**, מנינם היה **7,500**, ומקום חנייתם היה **ממערב למשכן**. ב. בני **קהת** היו עמרם, יצהר, חבורן ועוזיאל, נשיאם היה **אֶלִּיָּצֶפֶן בֶּן עֲזִיָּאל**, מנינם היה **8,600**, ומקום חנייתם היה **מדרום למשכן**. ג. בני **מררי** היו מחלי ומושי, נשיאם היה **צוֹרִיאֵל בֶּן אֲבִיהֶיִל**, מנינם היה **6,200**, ומקום חנייתם **מצפון למשכן**. בצד מזרח של המשכן חנו משה ואהרן ובניו הכהנים. מנין כל בני שבט לוי היה **22,300** [ואמנם בפסוק נאמר שהיו 22,000, כיון שלענין פדיון בכורות בני ישראל היו רק 22,000 לויים הראויים לפדיון, כי אותם 300 הנותרים היו בכורות בעצמם].

• **עבודות הלוויים במשכן:** ציוה ה' שבני שבט לוי יהיו ממונים על פירוק המשכן בעת המסע, נשיאתו ממקום

למקום, והקמתו במקום החניה. זר הקרב למלאכה זו של הלוויים, חייב מיתה בידי שמים.

בני גרשון היו ממונים על יריעות המשכן, מסך פתח המשכן, והמיתרים המחזיקים את יריעות המשכן. קלעי החצר, ומסך פתח החצר. **בני קהת** היו ממונים על נשיאת כלי הקודש - הארון, השלחן, המנורה, מזבח הזהב ומזבח הנחושת, הפרוכת שלפני קדש הקדשים וכלי הקדש. **בני מררי** היו ממונים על קרשי המשכן, בריחיו, עמודיו ואדניו, עמודי החצר, אדניהם, היתדות והמיתרים של החצר.

• **פדיון בכורי ישראל:** כיון שמתחילה היו הבכורות ראויים לעבוד במקדש, והוקדשו לה' בעת מכת בכורות במצרים כאשר הציל אותם ה' מלמות, ורק לאחר חטא העגל בחר ה' בשבט לוי במקומם, היו צריכים 'לפדות' את הבכורות על ידי הלוויים. ומנין הבכורות היה 22,372. אמנם לויים שהיו בעצמם בכורות לא יכלו לפדות בכורות ישראלים, אלא כביכול 'פדו' את עצמם, ולויים שאינם בכורות היו 22,000 בלבד, והם פדו מנין דומה של בכורות משאר שבטי ישראל, וכיון שנשארו 372 בכורות מישראל שלא היו כנגדם לויים, הוצרכו לפדות את עצמם על ידי שכל אחד מהם נתן חמשה שקלים לאהרן הכהן ולבניו, ולשם כך הטילו גורל בין כל הבכורות, ומי שעלה בידו פתק שכתוב בו 'בן לוי' נפדה על ידי לוי, ומי שעלה בידו פתק שכתוב בו 'חמשה שקלים', הוצרך לפדות את עצמו בחמשה שקלים.

